

**RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
STRATEGII
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI
TERYTORYALNYCH
MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO
TORUNIA**

Termin

18 grudnia 2023 - 22 stycznia 2024 r.

Przedmiot konsultacji

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia

Uczestnicy

Konsultacje społeczne skierowane były do mieszkańców, instytucji oraz wszystkich zainteresowanych podmiotów z terenu Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia

Organizator

Biuro Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia

Sposób zgłaszania uwag

Uwagi i wnioski można było zgłaszać we wskazanym terminie:

- 1) pisemnie:
 - a) drogą elektroniczną, na adres email: biuro@zit-torun.pl
 - b) drogą pocztową, na adres: Biuro Stowarzyszenia MOFT, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 41A, lok. 1-4, 87-100 Toruń z dopiskiem na kopercie „konsultacje społeczne SOOŚ ”
 - c) osobiście w siedzibie Biura Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia (ul. Marii Skłodowskiej-Curie 41A, lok. 1-4) od poniedziałku do piątku w godzinach: 8.00 - 16.00
- 2) ustnie do protokołu w siedzibie Biura Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia (pod adresem: ul. Marii Skłodowskiej-Curie 41A, lok. 1-4) od poniedziałku do piątku w godzinach: 8.00 - 16.00

Spotkania otwarte

Uwagi i wnioski można było zgłaszać również podczas spotkań otwartych:

Termin: **15 stycznia 2024 r.**, godz. 16:00-18:00; LGD „Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej”, ul. Piaskowa 4, 87-700 Odolion

Termin: **16 stycznia 2024 r.**, godz. 16:00-18:00; Biuro Rady Starostwa Powiatowego w Golubiu-Dobrzyniu, Plac Tysiąclecia 25, 87-400 Golub-Dobrzyń

Termin: **17 stycznia 2024 r.**, godz. 16:00-18:00; Rada Powiatu, Starostwo Powiatowe w Chełmnie, ul. Kolejowa 1, 86-200 Chełmno

Termin: **19 stycznia 2024 r.**, godz. 16:00-18:00; Biuro Stowarzyszenia MOF Torunia, ul. M. Skłodowskiej-Curie 41A, lok. 1-4, 87-100 Toruń

Cel, założenia i przebieg konsultacji społecznych

Integralną i niezbędną częścią prowadzonego procesu tworzenia Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia (MOF) Torunia jest przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu dokumentu strategii terytorialnej. Wymóg ten wynika zarówno z art. 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r., Umowy partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce, jak i z przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 poz. 1094 ze zm.).

Przedmiotem przeprowadzonych konsultacji społecznych było zebranie uwag, opinii i wniosków interesariuszy rozwoju, w celu podjęcia optymalnych decyzji co do kształtowania procesu rozwoju danego obszaru. Nie bez znaczenia jest również rola informacyjna konsultacji społecznych - w trakcie tego procesu uczestnicy, nawet jeśli nie wyrażają swoich opinii lub uwag, to mają możliwość poznać jej treść i uzasadnienie dla planowanych kierunków działań. Konsultacje społeczne pozwalają również na integrację poprzez wzajemne poznanie się i ukształtowanie relacji pomiędzy uczestnikami.

Konsultacje społeczne projektu strategii oraz dokumentu prognozy oddziaływania na środowisko tej strategii prowadzone były w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ich celem była identyfikacja uwarunkowań środowiskowych wdrażania Strategii ZIT, wpływu jej ustaleń na środowisko oraz zaproponowanie rozwiązań mających na celu unikanie, minimalizowanie i kompensowanie ewentualnych niekorzystnych oddziaływań środowiskowych.

Przed rozpoczęciem konsultacji społecznych zidentyfikowano interesariuszy strategii ZIT MOF Torunia. Interesariuszami procesu byli nie tylko mieszkańcy MOF Torunia (jako osoby fizyczne), ale również przedsiębiorcy, podmioty sektora pozarządowego, radni rad gmin i powiatów, a także te instytucje publiczne, które nie są samorządami zaangażowanymi w realizację strategii ZIT. Jednostki samorządu terytorialnego, będące członkami Stowarzyszenia MOFT i zaangażowane w realizację strategii, uczestniczyły w konsultacjach społecznych jako obserwatorzy procesu.

Właściwym etapem tego procesu zaangażowania społeczności MOF Torunia w tworzenie Strategii ZIT były konsultacje społeczne, które zostały przeprowadzone w dniach od 18 grudnia 2023 do 22 stycznia 2024 r. Do konsultacji społecznych przystąpiono na podstawie Uchwały nr 29/2023 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia z dnia 15 grudnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do konsultacji społecznych projektu dokumentu Strategii ZIT Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia. Obwieszczenie o przystąpieniu do konsultacji społecznych projektu dokumentu Strategii ZIT Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia wraz z dokumentem projektu strategii ZIT, dokumentem prognozy oddziaływania na środowisko oraz formularzem zgłaszania uwag udostępniono na stronie internetowej Stowarzyszenia MOF Torunia, tj. www.zit-torun.pl. Obwieszczenie o rozpoczęciu konsultacji społecznych wraz z załącznikami (wskazanymi powyżej dokumentami) zostało zamieszczone również w Biuletynach Informacji Publicznej lub internetowych serwisach informacyjnych wszystkich jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia. O rozpoczęciu konsultacji społecznych i możliwości uczestnictwa w nich zostali poinformowani również partnerzy społeczno-gospodarczy, tj. członkowie Rady ZIT MOF Torunia.

Projekt strategii ZIT MOF Torunia wraz z prognozą oddziaływania na środowisko podlegał opiniowaniu zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 poz. 1094 ze zm.), przez następujące organy:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z siedzibą przy ul. Dworcowej 81 w Bydgoszczy (wniosek o wydanie opinii wystosowano w dniu 23.11.2023 r. i uzupełniono w dniu 28.11.2023 r.)
- Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z siedzibą przy ul. Kujawskiej 4 w Bydgoszczy (wniosek o wydanie opinii wystosowano w dniu 23.11.2023 r.)

W dniu 12.12.2023 r. pismem znak WOO.410.460.2023.KB Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy pozytywnie zaopiniował projekt Strategii ZIT MOF Torunia wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i uznał, że realizacja założonych w dokumencie zadań nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

W dniu 06.12.2023 r. pismem znak NNZ.9022.4.90.2023 Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy pozytywnie zaopiniował projekt Strategii ZIT MOF Torunia wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i uznał, że realizacja strategii wpłynie korzystnie na środowisko, w tym zdrowie i warunki życia ludzi.

Interesariuszom udostępniono szereg możliwości aktywnego wypowiedzenia się na temat projektu dokumentu strategii. Uwagi i wnioski do strategii można było składać pisemnie - w formie tradycyjnej, tj. poprzez wpisanie uwag do formularza na miejscu, w siedzibie Biura Stowarzyszenia MOF Torunia oraz poprzez nadesłanie uwag pocztą tradycyjną, w kopercie, na adres pocztowy Biura Stowarzyszenia MOF Torunia (ul. Marii Skłodowskiej-Curie 41A, lok. 1-4, 87-100 Toruń). Dopuszczalna była również forma elektroniczna, tj. udostępniono możliwość nadsyłania uwag i wniosków w postaci wiadomości mailowych nadsyłanych na adres: biuro@zit-torun.pl. Jednocześnie udostępniono tym interesariuszom, którzy nie chcieli lub nie mogli skorzystać z formy pisemnej składania uwag, możliwość wypowiadania się w formie ustnej, poprzez złożenie uwag do protokołu spisywanego przez pracownika Biura Stowarzyszenia MOF Torunia, w siedzibie Biura w Toruniu. Zorganizowano także cztery spotkania otwarte, każde w jednym powiecie należącym do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia, tj. w powiecie aleksandrowskim (w siedzibie LGD w Odolionie), w powiecie golubskim (w siedzibie Rady Powiatu), w powiecie chełmińskim (w siedzibie Starostwa Powiatowego) oraz w powiecie toruńskim (w siedzibie Stowarzyszenia MOFT). Wszystkie lokalizacje zostały wybrane tak, by umożliwić jak najlepszy dostęp wszystkim mieszkańcom ze względu na potencjalny dojazd i odległość. Zadbano o to, by miejsca te były dostępne dla osób niepełnosprawnych ruchowo i dla wszystkich grup, które mogłyby być wykluczone w jakikolwiek inny sposób. W spotkaniach otwartych uczestniczyło: 10 osób w dniu 15.01.2024, 7 osób w dniu 16.01.2024, 5 osób w dniu 17.01.2024 oraz 7 osób w dniu 19.01.2024 r.

W toku konsultacji zgłoszono kilkanaście uwag. Aktywność w procesie konsultacji wykazały osoby fizyczne, radni gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia, przedstawiciele przedsiębiorców oraz przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład Stowarzyszenia (nie jako interesariusze procesu, lecz jako podmioty koordynujące realizację strategii i korygujące stosowne zapisy w dokumencie).

W ramach konsultacji wstępnych wpłynęły również rekomendacje i uwagi z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczące dokumentu Strategii ZIT MOFT. W toku konsultacji zasugerowano zmiany w architekturze strategii, tzn. zwrócono uwagę, iż synteza powinna stanowić podsumowanie raportu diagnostycznego, które w jasny sposób prowadzić będzie do określenia celów strategii. W związku z powyższym dokonano nieznacznych modyfikacji tej części strategii, m.in. dodano omówienie diagnozy dotyczące obszaru cyfryzacji. Uzupełniono także syntezę diagnozy o analizę słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń (tzw. analiza SWOT).

Opis celów strategicznych został znacznie przeredagowany zgodnie z uwagami Ministerstwa jako instytucji dokonującej wstępnej oceny Strategię. Zasugerowano, by z opisu celów jednoznacznie wynikało, jakie powinny być efekty planowanych do realizacji zadań. Zmieniono częściowo opisy, skorygowano ich charakterystykę i skorelowano opisy celów z efektami, które zakłada się uzyskać.

Podkreślono zintegrowany charakter celów i wprowadzono takie zmiany, by z opisu zintegrowania na poziomie celów wynikało, w jaki sposób planowane działania w ramach celów wzajemnie na siebie oddziałują. Zgodnie z wnioskiem Ministerstwa przededagowano również zawarte w Strategii tabele oraz drzewo ustaleń.

Zmodyfikowano również część strategii dotyczącą zaangażowania partnerów zewnętrznych. Uzupełniono informacje o powołaniu ciała doradczego Stowarzyszenia MOF Torunia, tj. Rady ZIT MOFT, członkach Rady ZIT MOFT, zasadach współpracy oraz o zaopiniowaniu Strategii ZIT przez ciało doradcze.

Doprecyzowano również opis projektów komplementarnych, projektów wpisujących się w strategię ZIT MOFT, ale finansowanych z innych źródeł, w tym z Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko na lata 2021-2027. Dodano opis dotyczący rewitalizacji, która będąc odrębnym Instrumentem Terytorialnym, jest realizowana w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

W trakcie trwania konsultacji społecznych wpłynęły również wstępne uwagi z Instytucji Zarządzającej, czyli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, dotyczące konieczności szczegółowego opisu planu finansowego wdrażania strategii, w tym powiązania planu z realizacją celów i poszczególnych projektów.

Wprowadzono wszystkie zmiany zasugerowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Raport z konsultacji społecznych

Lp.	Część dokumentu, której dotyczy uwaga / wniosek	Treść uwagi / wniosku lub proponowany zapis	Uwzględnienie (tak/nie)	Uzasadnienie	Uwagi
1	Sieć transportowa	Brak uwzględnienia linii kolejowej nr 245 i konieczność reaktywacji na niej przewozów pasażerskich	nie	Linia kolejowa nr 245 (diagnoza i opis potrzeb) oraz pełna charakterystyka systemu transportowego jest uwzględniona w dokumencie SUMP, tj. Planie Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla MOF Torunia, w strategii ZIT MOF Torunia nie ma możliwości realizacji projektów z dziedziny transportu kolejowego. Strategia zawiera jedynie syntezę diagnozy systemu transportowego.	
2	Opieka żłobkowa	W tabeli podano błędną liczbę dzieci uczęszczających do żłobka. Jest 21, winno być 41 (dotyczy miasta Ciechocinka)	nie	Liczba 21 została wpisana do tabeli na podstawie danych zawartych w Banku Danych Lokalnych GUS	
3	Wykaz projektów wybranych do wsparcia wraz z ich charakterystyką	W opisie fiszki ZIT-TO-37 wskazano błędny opis zadania	tak	Wstawiono poprawny opis zadania	
4	Turystyka	Zgłaszam wątpliwość czy zdanie: <i>"Duże znaczenie dla miasta, w generowaniu skali ruchu mają także Radio Maryja oraz Kościół NMP Gwiazdy Ewangelizacji i św. Jana Pawła II, z którymi to obiektami wiąże się rozwój turystyki religijnej"</i> , jest prawdziwie. Jeśli chcielibyśmy podkreślić duże znaczenie turystyki religijnej,	nie	Turystyka religijna związana z funkcjonowaniem w Toruniu Radio Maryja oraz Kościoła NMP Gwiazdy Ewangelizacji i św. Jana Pawła II jest istotnym czynnikiem mającym wpływ na wzrost liczby odwiedzających Toruń i może mieć wpływ	

		to dzieje się ona na podstawie wielu świątyń zespołu staromiejskiego w Toruniu, ale także zasobu Chełmna i Chełmży np. Ruch turystyczny w powyższej przestrzeni rzadko powiązany jest z innymi walorami i atrakcjami turystycznymi na terenie MOFT. Moim zdaniem, żeby nie komplikować sytuacji, warto byłoby zrezygnować z tego zdania		na rozwój turystyki na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia.	
5	Szkolnictwo wyższe	Chciałabym, żeby po fragmencie o liczbie studentów dodać zdanie np. Mimo dużego potencjału rozwojowego uczelni wyższych, obserwowany jest kryzys kształcenia na II stopniu studiów, przejawiający się w sukcesywnie malejącej liczbie osób studiujących.	nie	Brak jest danych wskazujących na trwały i istotny trend w tym względzie.	
6	Opis realizacji celów	W celu szczegółowym: "Wysoka jakość życia społeczeństwa", brakuje choćby fragmentu o potrzebie prowadzenia kształcenia ustawicznego np. celem przekwalifikowania lub dostosowania zasobu kompetencji osób na rynku pracy	nie	Potrzeby i cele w zakresie kształcenia społeczeństwa są uwzględnione w opisie celu szczegółowego „Gospodarka i wykształcone kadry”	
7	[nie dotyczy]	Aktualnie przygotowujemy dokumentację aplikacyjną dla projektu Modernizacja sieci wodociągowej (azbestowej) wraz z modernizacją stacji uzdatniania wody w Chełmnie. Planowanym źródłem jego dofinansowania jest Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021-2027 - działanie FENX.02.05 Woda do spożycia priorytet FENX.02 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko; Nabór nr: FENX.02.05-IW.01-001/23 dostępny pod linkiem: https://www.gov.pl/web/nfosigw/fenx0205-iw01-00123 Wedle dokumentu pt. Kryteria horyzontalne dla Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027 (FEnIKS) - KRYTERIA RANKINGUJĄCE OCENIANE PUNKTOWO pod poz. 8 zapisano: „Projekt wynikający z zapisów strategii terytorialnej (ZIT lub IIT), bądź strategii rozwoju ponadlokalnego albo wynikający z dokumentów strategicznych i/lub planistycznych powstałych w	tak	Projekty wspierane w ramach programu FEniKS 2021-2027 zostały uwzględnione w podrozdziale „Lista projektów komplementarnych”	

		ramach współpracy samorządów (w tym takich jak Centrum Wsparcia Doradczego, Partnerska Inicjatywa Miast, Program Rozwój Lokalny) lub komplementarny do ww. dokumentów”. Wobec powyższego, celem pozyskania w trakcie oceny dodatkowych punktów - niniejszym zwracamy się z uprzejmą prośbą o umieszczenie omawianego przedsięwzięcia w treści Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia jako projektu komplementarnego do wiązki projektów celu szczegółowego 2(v) - wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej [Działanie 2.11 Efektywne gospodarowanie wodą do spożycia i poprawa jej jakości ZITy regionalne].			
8	[nie dotyczy]	Przesyłam informacje dotyczące planów projektowych GMT do ubiegania się o środki w ramach programu FEniKS 2021-2027, w celu ewentualnego wpisania ich do Strategii ZIT MOFT: • "Poprawa systemu zaopatrzenia miasta Torunia w wodę do spożycia", wnioskodawca: Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o., działanie FEniKS 2.5 Woda do spożycia. • "Toruńska Starówka - ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO - etap III", wnioskodawca (lider projektu partnerskiego): Gmina Miasta Toruń, działanie FEniKS 7.1 Infrastruktura kultury i turystyki kulturowej. • "Przebudowa przestrzeni CSW "Znaki Czasu" w celu poprawy komfortu i dostępności oraz rozszerzenia oferty o wystawę stałą dla dzieci" (tytuł roboczy), wnioskodawca: Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” w Toruniu, działanie - jw. • "Doposażenie i modernizacja Sali Koncertowej i studia nagrań w Zespole Szkół Muzycznych im. K. Szymanowskiego w Toruniu" (tytuł roboczy), wnioskodawca: Zespół Szkół Muzycznych im. K.	tak	Projekty wspierane w ramach programu FEniKS 2021-2027 zostały uwzględnione w podrozdziale „Lista projektów komplementarnych”	

		Szymanowskiego w Toruniu, działanie - jw.			
9	[nie dotyczy]	W związku z faktem iż projekt w ramach kształcenia ogólnego Gmina Stolno planuje złożyć w partnerstwie z Gminą Chełmno (gdzie liderem partnerstwa będzie Gmina Chełmno) w załączeniu przesyłam wspólną fiszkę Gmin Stolno i Chełmno dot. projektu "Nowa jakość edukacji w szkołach podstawowych w Gminie Chełmno i Gminie Stolno", z prośbą o wprowadzenie tej zmiany w Strategii MOF. Dotyczy to Fiszki Gminy Stolno nr 68 a Gminy Chełmno nr 71	tak	Na liście projektów podstawowych wpisano projekt nr ZIT-TO-71 pn. „Nowa jakość edukacji w szkołach podstawowych w Gminie Chełmno i Gminie Stolno”	
10	Prognoza w ramach SOOŚ dla dokumentu Strategii ZIT	w dokumencie, w szczególności w części dotyczącej zgodności z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, zabrakło w mojej opinii nawiązania do polityki klimatycznej UE, m. in. do strategii "Europejski Zielony Ład", a w wymiarze regionalnym/lokalnym - do "Planu adaptacji do zmiany klimatu MOF Torunia". Prognoza powinna uwzględnić ocenę wpływu Strategii ZIT MOFT na środowisko w odniesieniu do kluczowych zapisów obu ww. dokumentów, tym bardziej, że zagadnienia oddziaływania na klimat i adaptacja do skutków zmian klimatycznych są ważnym komponentem projektu Strategii ZIT	tak	Dodano zapisy dotyczące obu kluczowych dokumentów	
11	Prognoza w ramach SOOŚ dla dokumentu Strategii ZIT	Obszar MOF został wyznaczony (uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego)..." należałoby doprecyzować, że granice MOFT zostały wyznaczone w "Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku - Strategia Przyspieszenia 2030+" oraz podać numer i datę podjęcia uchwały ws. przyjęcia ww. Strategii.	tak	Przywołano w zapisach stosowną Uchwałę Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego dot. przyjęcia "Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku - Strategia Przyspieszenia 2030+", w której wyznaczono granice MOF Torunia	

Wzór formularza do zgłaszania uwag

Lp.	Część dokumentu, której dotyczy uwaga / wniosek	Zapis w prognozie, którego dotyczy wniosek	Treść uwagi / wniosku lub proponowany zapis	Uzasadnienie	Uwzględnienie (tak / nie)	Uwagi